

STANOVISKO OLOMOUCKÉHO KRAJE

k materiálu „Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 56/2001 Sb., o podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích a o změně zákona č. 168/1999 Sb., o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla), ve znění zákona č. 307/1999 Sb., ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů“

1) K ČÁSTI PRVNÍ čl. I bod 48:

Neakceptujeme navrženou úpravu. Mělo by být zachováno současné znění ustanovení.

Odůvodnění:

Evidenční kontrola dokladovaná ať již protokolem podle původní právní úpravy, nebo ověřením v evidenci vozidel podle právní úpravy nové, není skutečností, která by měla bránit změně vlastníka nebo provozovatele vozidla v situaci, kdy identita vozidla je ověřována v rámci pravidelných technických prohlídek vozidla ve smyslu § 40 zákona. Tím je zajištěna ochrana proti legalizaci odcizených vozidel dostatečně. Pokud zůstává zachováno oprávnění nechat si provést evidenční kontrolu na žádost, pak je zde i dostatečný nástroj pro ochranu soukromoprávních zájmů osob, které nabývají vlastnická nebo užívací práva k vozidlu. Povinnost provést evidenční kontrolu při prvotní registraci vozidla (mimo vozidla nového) ve smyslu § 6 zákona tím samozřejmě zůstává nedotčena, a zde jí vnímáme jako žádoucí a opodstatněnou jak z důvodu ochrany veřejného práva, tak i práva soukromého.

Tuto připomínku považuje Olomoucký kraj za **zásadní**.

2) K ČÁSTI PRVNÍ čl. I:

Navrhujeme úpravu § 12, konkrétně odstavců 1 a 2:

a) do § 12 odstavce 1 za písm. b) navrhujeme vložit následující text:

„c) jestliže postupem § 12a zjistí, že záznam o vlastníkovi vozidla v registru vozidel neodpovídá skutečnosti.“

b) do § 12 odstavce 2 za poslední větu navrhujeme vložit tento text:

„Po dobu vyřazení vozidla z provozu pozbývá jeho registrační značka platnosti. Na vozidlo se hledí tak, že platnost jeho pravidelné technické prohlídky uplynula právní mocí rozhodnutí o vyřazení vozidla z provozu.“

Odůvodnění:

Dosavadní právní úprava vyřazení vozidla z provozu nijak neumožňuje postih řidiče/provozovatele v situaci, kdy takové vozidlo je v době vyřazení z provozu provozováno na pozemních komunikacích. Pokud má vozidlo tabulky správné registrační značky, jeho řidič má u sebe osvědčení o registraci vozidla, a toto je i pojištěné ve smyslu zákona č. 168/1999 Sb., pak takové jednání (mimo nesplnění povinnosti odevzdat registrační značky a osvědčení o registraci vozidla a předložit technický průkaz k vyznačení změn), není nijak postižitelné. Navíc sankce v podobě pokut se u osob, které takové vozidlo řídí, obvykle mívají účinkem, neboť jsou zpravidla nemajetné.

Ukládání správního trestu či ochranného opatření propadnutí věci je rovněž za dané situace obtížně proveditelné, protože není zcela zřejmé, komu vozidlo patří (může být mezitím několikrát přeprodáno).

Navrhujeme výslovné zneplatnění registrační značky po dobu vyřazení vozidla z provozu. Pokud bude takové vozidlo přistiženo v provozu, dopouští se jeho řidič přestupku dle § 125c odst. 1 písm. a) bod 1 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů, za což mu hrozí správní trest pokuty od 5.000 do 10.000 Kč spolu se zákazem činnosti na 6-12 měsíců. Naplnění skutkové podstaty tohoto přestupku řízením vozidla nejen bez tabulky registrační značky, ale i s tabulkou registrační značky neplatné již dovodila ustálená judikatura Nejvyššího správního soudu (např. ve věcech 9 As 230/2014, 7 As 106/2017, aj.)

Otázka zavinění řidiče takového přestupku se samozřejmě bude posuzovat individuálně. Pokud řidič nebude disponovat dokladem o pojištění, což indikuje vyřazení vozidla z provozu dle § 12 odst. 1 písm. b), pak o absenci zavinění nelze hovořit, protože bez zelené karty nemůže ve smyslu § 17 zákona č. 168/1999 Sb., řídit vozidlo (podléhající povinnému pojištění) v provozu na pozemních komunikacích. Obdobně jako v případě přestupku dle § 125c odst. 1 písm. a) bod 4 zákona o silničním provozu, když řidič nemá osvědčení o registraci vozidla a při silniční kontrole vyjde najevo, že bylo vysloveno zadržení tohoto osvědčení dle § 6b zákona o silničním provozu.

V případě vyřazení vozidla z provozu podle § 12 odst. 1 písm. c) ve spojení s § 12a pak toto zavinění lze dovozovat v situaci, kdy z osvědčení o registraci vyplývá, že vlastníkem/provozovatelem vozidla je jiná osoba než ta, která jej řidiči svěřila k užití.

Navrhujeme také, aby se po dobu vyřazení vozidla z provozu vytvořila právní fikce neplatnosti pravidelné technické prohlídky vozidla. Tím se zajistí nejen možnost postihu provozovatele vozidla za přestupek dle § 83 odst. 1 písm. p) zákona (dle jeho navrhovaného znění), ale též i možnost postihu za přestupek dle § 42a odst. 1 písm. i) resp. § 42b odst. 1 písm. i) zákona č. 13/1997 Sb., o pozemních komunikacích, a současně lze takové vozidlo odstranit z pozemní komunikace postupem podle § 19d citovaného zákona (podobně jako autovrak) poté, co je odstavováno na pozemních komunikacích déle než 6 měsíců od uplynutí platnosti jeho pravidelné technické prohlídky, tedy od právní moci rozhodnutí o vyřazení vozidla z provozu. § 83 odst. 1 písm. p) zákona postihuje osobu provozovatele podle evidenčního stavu v registru vozidel, ale zákon o pozemních komunikacích postih na provozovatele vozidla postih neomezuje.

Tím nejsou nijak dotčeny podmínky ukončení vyřazení vozidla z provozu dle § 12 odst. 7, tedy nebude nutné prokazovat technickou způsobilost, pokud nedošlo k uplynutí lhůty od pravidelné technické prohlídky dle § 40.

Současně tím není nijak dotčena navrhovaná změna ustanovení § 12 odst. 8 spočívající v přidělení nové registrační značky vozidla po vyřazení vozidla z provozu v trvání delším než 12 měsíců.

Tuto připomínku považuje Olomoucký kraj za **zásadní**.

3) K ČÁSTI PRVNÍ čl. I:

Navrhujeme zrušit § 8a a místo něj do zákona vložit nový § 12a v tomto znění:

„§ 12a

1) Došlo-li ke změně vlastníka silničního vozidla na základě převodu vlastnického práva a nový vlastník neposkytl potřebnou součinnost pro podání společné žádosti o zápis změny vlastníka silničního vozidla v registru silničních vozidel ve lhůtě podle § 8 odst. 2 a dosavadní vlastník tuto informaci sdělí obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností, vyrozumí obecní úřad obce s rozšířenou působností bez zbytečného odkladu nového vlastníka silničního vozidla, a umožní mu se k žádosti vyjádřit ve lhůtě 15 dnů od doručení výzvy. Úřad současně vyzve nového vlastníka vozidla k předložení dokladů dle § 8 odst. 4.

2) Jestliže nový vlastník informaci o změně vlastníka vozidla potvrdí způsobem splňujícím podmínky dle § 8, obecní úřad obce s rozšířenou působností запиše změny do registru silničních vozidel. Nejsou-li předloženy doklady dle § 8 odst. 4, obecní úřad obce s rozšířenou působností vydá nový technický průkaz silničního vozidla a osvědčení o registraci vozidla.

3) Jestliže nový vlastník na žádost o informaci o změně vlastníka vozidla ve lhůtě dle odst. 1 neodpoví, obecní úřad obce s rozšířenou působností vyřadí silniční vozidlo z provozu. O tomto postupu poučí nového vlastníka ve výzvě dle odst. 1.

4) Jestliže nový vlastník na žádost o informaci o změně vlastníka vozidla ve lhůtě dle odst. 1 sdělí, že není jeho novým vlastníkem, sdělí úřad tuto informaci dosavadnímu vlastníkově. V případě, že vozidlo nelze vyřadit z provozu dle § 12 odst. 1 písm. b), zjistí úřad osobu plátce pojištění a je-li odlišná od dosavadního vlastníka silničního vozidla, rozhodne o jeho vyřazení z provozu.

5) Účastníkem řízení o vyřazení vozidla z provozu dle odst. 3, nebo 4 je nový vlastník vozidla, nebo osoba, která je uvedena jako plátce pojištění odpovědnosti za újmu způsobenou provozem vozidla podle zvláštního právního předpisu. Na účastníka řízení se vztahují povinnosti dle § 12 odst. 6. Původní vlastník vozidla se o výsledku řízení vyrozumí.

6) Odpovědnost za přestupky dle § 83 odst. 1 písm. b) resp. § 83a odst. 1 písm. d) postupem dle tohoto ustanovení dotčena.“

Odůvodnění:

S ohledem na praktickou nefunkčnost a jistou těžkopádnost ustanovení § 8a v případě stále vyžadované evidenční kontroly dle původního návrhu novely § 10, jakož i na faktickou možnost registrace vozidla na účelově zvolené nemajetné osoby, a tím faktické pokračování praxe „polopřevodů“ (např. z důvodu zproštění se odpovědnosti za přestupky provozovatele vozidla podle § 125f zákona o silničním provozu), navrhuje nové řešení problematiky nesoučinnosti původního a nového vlastníka vozidla.

Principem tohoto řešení je zavedení (v současnosti nezákonné praxe) možnosti vyřadit vozidlo z provozu, u něhož evidenční stav bude ve zjevném nesouladu se stavem faktickým, přičemž dalšími navrhovanými změnami v § 12 bude docíleno toho, že provozování vozidla vyřazeného z provozu s sebou ponese závažné důsledky i pro řidiče vozidla (viz zdůvodnění změn v § 12).

Úřad se tak z role pouhého prostředníka a řešitele sporů mezi původním a novým vlastníkem, již mu přisoudil § 8a posouvá do aktivní role orgánu, který administrativně znemožní provoz vozidla, které „nemá registraci v pořádku“. Vyřazení vozidla z provozu je stav, který je kdykoliv při splnění podmínek v § 12 odst. 7 zákona vratný. Vyřazení vozidla z provozu za současného právního stavu ani nebrání zápisu změny vlastníka vozidla. Původnímu majiteli tak odpadá nutnost platit povinné pojištění podle zákona č. 168/1999 Sb. Nový majitel vozidla pak neprovedením registrace čelí hrozbě nejen pokuty za přestupek dle § 83 odst. 1 písm. b), ale především zákazu řízení motorových vozidel, když bude přistižen při řízení vozidla s neplatnou registrační značkou (v režimu vyřazení vozidla z provozu). Důsledky tohoto řešení dopadají na všechny případné vlastníky vozidla, kteří si vozidlo bez žádosti o zápis dle § 8 odst. 2 zákona přeprořádali.

Dojde tak k tomu, že řízení vozidla, u kterého „nesouhlasí papíry“ se stane riskantním podnikem, což by mělo zvýšit motivaci provádět v zákonných lhůtách registrační úkony.

Pro zjednodušení celé věci navrhuje omezit účastenství v řízení o vyřazení vozidla z provozu v režimu dle § 12a odst. 3 resp. 4 na nového vlastníka, resp. na osobu, která je plátcem pojištění. Tyto osoby budou současně muset splnit i povinnosti podle § 12 odst. 6 zákona (odevzdat tabulky registrační značky, osvědčení o registraci vozidla, předložit technický průkaz k vyznačení zápisu vyřazení vozidla z provozu a oznámení o umístění vozidla, pokud vyřazení bude trvat déle než 12 měsíců).

Těmto osobám bude rozhodnutím o vyřazení vozidla z provozu uložena také povinnost zaplatit náklady řízení ve smyslu § 79 odst. 5 správního řádu.

Možnost zápisu změny vlastníka vozidla je tak „jednosměrná“, návrh reaguje na situaci, kdy nový vlastník se vyhýbá odpovědnosti provozovatel vozidla a dalších povinností spojených s tím, že v registru bude jeho osoba spojována s konkrétním vozidlem. Původní vlastník naopak motivaci vozidlo „nemít na sebe napsané“ bude zásadně mít, takže u něj se absence potřebné součinnosti nepředpokládá.

Tuto připomínku považuje Olomoucký kraj za **zásadní**.

4) K ČÁSTI PRVNÍ čl. I:

Navrhujeme do § 13 odst. 1 vložit písm. d) s následujícím textem:

„d) skutečností prokazující zánik vozidla jedním ze způsobů v písm. a) - c), z moci úřední. V takovém případě vyrozumí o zápisu zániku vozidla osobu, která je v registru zapsána jako vlastník“

Odůvodnění:

Pokud dojde k zániku vozidla a jsou splněny všechny zákonné podmínky, není důvod, aby o zápis bylo nutné speciálně žádat a je na místě, aby úřad zápis provedl i z moci úřední. Nastávají situace, že úřadu jsou zaslány všechny podklady prokazující např. zničení vozidla při nehodě a úřad zánik odmítá zapsat, protože o něj není požádáno. Typicky jde o situaci při smrtelných nehodách, kdy vlastník vozidla zemře, vozidlo je zničeno a není rozhodnuto o dědictví. Je proto vhodné, aby zápis zániku vozidla byl spjat nikoliv s žádostí, ale s faktickým stavem, který prokazuje „legální“ (písm. a) bod 1-3, b), c) nebo „legalizovaný“ (písm. a) bod 4) konec. Úkon navíc není zpoplatněn, takže se celý proces zjednodušuje, aniž by docházelo k jakémukoliv krácení veřejného rozpočtu, a současně se „vyčistí“ registr.

Tuto připomínku považuje Olomoucký kraj za **zásadní**.

5) K ČÁSTI PRVNÍ čl. I bod 193:

Navrhujeme v § 84 odst. 2 nahradit „§ 8a“ slovním spojením „§12a“.

Odůvodnění:

Jde o změnu, která navazuje na zrušení § 8a se zachováním původního smyslu, aby přestupky spočívající v porušení povinnosti dle § 8 odst. 2 projednával úřad, který vede řízení, jímž situaci rozporu údajů v evidenci vozidel s reálným stavem řeší.

Tuto připomínku považuje Olomoucký kraj za **zásadní**.